19 Σεπτεμβρίου 2026

Η αγία οσιομάρτυς Σωσάννα

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Η μνήμη της τελείται στις 19 Σεπτεμβρίου.

Λίθο πολύτιμο, ατίμητο μαργαριτάρι στο περιδέραιο της πίστεως, κρίκο χρυσό στην αλυσίδα των αγίων της Εκκλησίας μας αποτελεί η οσιομάρτυς Σωσάννα. Γυναίκα ανδρεία (Παροιμ. λα΄ 10), που απώθησε το ασθενές του φύλου της και με την ισχύ της θείας χάριτος, που ” πάντοτε τα ασθενή θεραπεύει και τα ελλείποντα αναπληροί “, ενεδύθη με ανδρικό φρόνημα, με την ” πανοπλία του Θεού ” (Εφεσ. στ΄ 11) και νικηφόρως διεξήγαγε τον αγώνα της στην ασκητική και αθλητική παλαίστρα.

Άνθος ευθαλέστατο, που προήλθε από δυσσεβή ρίζα, ανεβλάστησε η Σωσάννα από πατέρα Έλληνα ειδωλολάτρη και μητέρα Εβραία, τον Αρτέμιο και τη Μάρθα, κατά τους χρόνους του βασιλέως Μαξιμιανού (286-305). Πατρίδα είχε την Παλαιστίνη. Σε νεαρή ηλικία αρνήθηκε την ” ασέβεια και τις κοσμικές επιθυμίες ” (Τιτ. α΄ 12), προσέτρεξε στην πίστη του Χριστού, κατηχήθηκε και ομολόγησε μιά πίστη και “εν βάπτισμα” (Εφεσ. δ΄ 5) ενώπιον του πρεσβυτέρου Σιλβανού.

Με το θάνατο των γονέων της, η Σωσάννα ελευθερώνει τους δούλους της και υπακούοντας στο θεϊκό πρσταγμα “πώλησον τα υπάρχοντά σου και δος πτωχοίς “(Ματθ. ιθ΄ 21) διανέμει την περιουσία της στους έχοντες ανάγκη και ακολουθεί το δρόμο της μοναδικής πολιτείας. Ενδύεται ανδρικά ενδύματα, “κείρεται την κεφαλή” και καταφεύγει σε ανδρικό κοινόβιο με το όνομα Ιωάννης. Στη Μάνδρα αυτή της περιοχής των Ιεροσολύμων, που αναδεικνύεται για τη Σωσάννα σχολείο αρετών, “απεκδύεται τον παλαιό άνθρωπο “(Κολοσ. γ΄ 9) και με συνεχείς αγώνες επιδιώκει την ηθική τελείωση και τη νήψη κατά την προτροπή του αποστόλου Πέτρου (Α΄ Πετρ. ε΄ 8). Αναδεικνύεται προϊστάμενος της Μάνδρας και η φήμη της ως Ιωάννου ξεπερνά τα στενά όρια του περιβάλλοντος της Μονής. Οι Άγγελοι χαίρονται στον ουρανό και οι δαίμονες φρίττουν βλέποντες την πνευματική προκοπή της Σωσάννης. Αυτοί βάζουν μιά προσκυνήτρια να συκοφαντήσει τη Σωσάννα, που θεωρούσε άνδρα, ότι προσπάθησε να την παρακινήσει στην αμαρτία. Η γενναία, όμως, δούλη του Χριστού δέχεται προθύμως το πικρό ποτήρι της συκοφαντίας. Πιστεύει ότι στο τέλος η αλήθεια θα λάμψει σαν τον ήλιο, όπως και έγινε.

Ο επίσκοπος Ελευθερουπόλεως που ήλθε για ανακρίσεις πρότεινε την καθαίρεση του Ιωάννου, που, όμως, αμυνόμενος ζήτησε δύο παρθένες διακόνους της Εκκλησίας, ενώπιον των οποίων απεκάλυψε την γυναικεία του φύση. Ο Επίσκοπος εκπληττόμενος, όχι μόνο απάλλαξε τον Ιωάννη – Σωσάννα από την κατηγορία, αλλά θαυμάζων το σθεναρό της φρόνημα τη χειροτονεί διάκονο της Εκκλησίας. Από τη θέση αυτή η Σωσάννα υπηρέτησε την Εκκλησία με πολύ ζήλο και απόλυτη αφοσίωση ” τω πνεύματι ζέουσα τω Κυρίω δουλεύουσα” (Ρωμ. ιβ΄ 1). Έτσι έγινε δοχείο ουρανίων δωρεών και προικίσθηκε και με τη χάρη των θαυμάτων. Η καρδιά της, φωτιά που φλεγόταν από την αγάπη προς το Νυμφίο Χριστό ζητεί τώρα να ενωθεί όσο το δυνατό ενωρίτερα μαζί του. Επιθυμεί διακαώς το μαρτύριο.

Όταν ο βασιλιάς Αλέξανδρος έρχεται στην Ελευθερούπολη και προσφέρει θυσία στα αναίσθητα είδωλα, η Σωσάννα τα κρημνίζει με μόνη την προσευχή της και με παρρησία ομολογεί την “καλή ομολογία “(Α΄ Τιμοθ. στ΄ 12). Ο δρόμος του μαρτυρίου ανοίγεται τώρα μπροστά της. Τραχύς μα ωραίος θέλγει τη γενναία αθλήτρια. Της κόβουν τους μαστούς, αλλά με τη χάρη του Θεού, αυτοί ξαναγίνονται υγιείς. Και τότε το θαύμα παίρνει άλλες διαστάσεις. Το πλήθος των παρισταμένων μη μπορώντας να κατανοήσει το γενόμενο πιστεύει στο Θεό, δέχεται προθύμως το μαρτύριο και αποκεφαλίζεται. Συναριθμείται έτσι στο πλήθος των αθλητών της πίστεως.
Στο στόμα της μακαρίας Σωσάννης οι άνομοι δήμιοι ρίχνουν λειωμένο μόλυβδο, που της κατακαίει τα σπλάγχνα. Και πάλι, όμως, με τη χάρη του Θεού, μένει αβλαβής. Ντροπιάζονται οι ασεβείς από τα καταπληκτικά αυτά γεγονότα. Εθελοτυφλούν με το να απορρίπτουν την αλήθεια της αληθινής πίστεως. Επιμένουν να προτιμούν το σκοτάδι από το φως. Έτσι κτυπούν ανελέητα τη Σωσάννα και τέλος το βασανισμένο της σώμα το ρίχνουν στη φωτιά.
Από αυτήν η ψυχή της πολυάθλου μάρτυρος εξέρχεται στεναφηφόρος. Παίρνει τον κότινο της νίκης, ” τον αμαράντινο της δόξης στέφανο ” (Α΄ Πετρ. ε΄ 4) που της παραδίδει ο Κύριος καλώντας της κοντά του στην άληκτη μακαριότητα, στη βασιλεία των ουρανών. Εκεί η Σωσάννα απολαμβάνει τη θέα του κάλλους του ωραίου της Νυμφίου και τον παρακαλεί να καταστήσει και όλους εμάς άξιους μιμητές του ηρωϊκού της φρονήματος και της προς αυτόν αμετάθετης αγάπης και πίστεώς της.

Δρ Χαραλάμπης Μ. Μπούσιας

Υμνογράφος